ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 5ης Δεκεμβρίου 2002 *

Στην υπόθεση Τ-91/01,

BioID AG, με έδρα το Βερολίνο (Γερμανία), υπό δικαστική εκκαθάριση, εκπροσωπούμενη από τον A. Nordemann, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπουμένου από την S. Bonne και τον G. Schneider,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του δευτέρου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) της 20ής Φεβρουαρίου 2001 (υπόθεση R 538/1999-2), περί της καταχωρίσεως εικονιστικού σήματος περιέχοντος το ακρωνύμιο BioID,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. M. Moura Ramos, Πρόεδρο, J. Pirrung και A. W. H. Meij, δικαστές,

γραμματέας: J. Plingers

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 11ης Ιουλίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Στις 8 Ιουλίου 1998, η προσφεύγουσα, ενεργούσα υπό την προηγούμενη επωνυμία της, ήτοι ως D.C.S. Dialog Communication Systems AG, υπέβαλε αίτηση καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (στο εξής: Γραφείο) δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί. Η αίτηση αυτή παρελήφθη από το Γραφείο στις 10 Ιουλίου 1998.

2 Το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση είναι το παρατιθέμενο κατωτέρω σημείο:

BioID®

3 Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες για τα οποία και για τις οποίες ζητήθηκε η καταχώριση του σήματος υπάγονται στις κλάσεις 9, 38 και 42 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, σχετικά με την κατάταξη των προϊόντων και των υπηρεσιών για την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως αυτός έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί. Οι κλάσεις αυτές αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή, η οποία περιλαμβάνεται στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος:

— «Λογισμικό και υλισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς και μέρη αυτών, οπτικές, ακουστικές και ηλεκτρονικές συσκευές και μέρη αυτών, όλα τα προαναφερθέντα είδη ειδικότερα σε σχέση με τον έλεγχο της δικαιοδοσίας πρόσβασης για την επικοινωνία μεταξύ ηλεκτρονικών υπολογιστών καθώς και για την αναγνώριση ή την επαλήθευση έμβιων οργανισμών, με υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσει ενός ή περισσότερων ειδικών βιομετρικών χαρακτηριστικών», που υπάγονται στην κλάση 9·

— «Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών· υπηρεσίες ασφαλείας σχετικά με την επικοινωνία υπολογιστών, την πρόσβαση σε τράπεζες δεδομένων, την ηλεκτρονική διεκπεραίωση πληρωμών, τον επανέλεγχο δικαιοδοσίας πρόσβασης, καθώς και την αναγνώριση ή την επαλήθευση έμβιων οργανισμών, με υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσει ενός ή περισσότερων ειδικών βιομετρικών χαρακτηριστικών», που υπάγονται στην κλάση 38·

— «Διάθεση λογισμικού μέσω του Διαδικτύου (Internet), και άλλων δικτύων επικοινωνίας, επί γραμμής συντήρηση προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, προγραμματισμός ηλεκτρονικών υπολογιστών, όλες οι προαναφερθείσες υπηρεσίες ειδικότερα σε σχέση με τον έλεγχο της δικαιοδοσίας πρόσβασης, με την επικοινωνία μεταξύ ηλεκτρονικών υπολογιστών καθώς και για την αναγνώριση ή την επαλήθευση έμβιων οργανισμών, με υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσει ενός ή περισσότερων ειδικών βιομετρικών χαρακτηριστικών· τεχνική ανάπτυξη συστημάτων για τον έλεγχο της δικαιοδοσίας πρόσβασης, για την επικοινωνία μεταξύ των ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς και συστημάτων για την αναγνώριση ή την επαλήθευση έμβιων οργανισμών, με υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσει ενός ή περισσότερων ειδικών βιομετρικών χαρακτηριστικών», που υπάγονται στην κλάση 42.

4 Με απόφαση της 25ης Ιουνίου 1999, ο εξεταστής απέρριψε την αίτηση βάσει του άρθρου 38 του κανονισμού 40/94, με το αιτιολογικό ότι το αιτούμενο σήμα ήταν περιγραφικό των σχετικών προϊόντων και εστερείτο παντελώς διακριτικού χαρακτήρα, υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού 40/94.

5 Στις 20 Αυγούστου 1999, η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Γραφείου προσφυγή, βάσει του άρθρου 59 του κανονισμού 40/94, κατά της αποφάσεως του εξεταστή.

6 Με απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 2001, που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 23 Φεβρουαρίου 2001, το δεύτερο τμήμα προσφυγών απέρριψε την προσφυγή (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Κατ' ουσίαν, το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι το ακρωνύμιο BioID, θεωρούμενο συνολικά, συνιστούσε συντομογραφία των λέξεων «biometric identification» (βιομετρική αναγνώριση). Ως εκ τούτου, το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι η αίτηση καταχωρίσεως του σήματος, το οποίο παραπέμπει σε χαρακτηριστικά των διαλαμβανομένων στην αίτηση προϊόντων και υπηρεσιών, έπρεπε να απορριφθεί, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94. Όσον αφορά τη γραφική παράσταση του αιτουμένου σήματος, το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι τα γραφικά στοιχεία ήσαν αμελητέα και, συνεπώς, δεν μπορούσαν να προσδώσουν διακριτικό χαρακτήρα στο αιτούμενο σήμα.

7 Στις 13 Μαρτίου 2001, η αλλαγή της επωνυμίας της προσφεύγουσας σε «BioID AG» καταχωρίστηκε στο εμπορικό μητρώο που τηρείται στο Amstgericht Charlottenburg.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

8 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 5 Απριλίου 2001, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή. Στις 6 Αυγούστου 2001, το Γραφείο κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως.

9 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση,

να υποχρεώσει το Γραφείο να δεχθεί να δημοσιεύσει το αιτούμενο σήμα,

— να καταδικάσει το Γραφείο στα δικαστικά έξοδα.

10 Το Γραφείο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

11 Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ενημέρωσε το Πρωτοδικείο, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σχετικά με την πτώχευσή της, ο Πρόεδρος την κάλεσε να δηλώσει, το αργότερο μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου 2002, αν προετίθετο να συνεχίσει τη διαδικασία. Με έγγραφο της 13ης Σεπτεμβρίου 2002, ο σύνδικος δήλωσε ότι θα συνέχιζε τη δίκη που είχε κινήσει η προσφεύγουσα. Εν συνεχεία, ο Πρόεδρος περάτωσε την προφορική διαδικασία.

12 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα παραιτήθηκε από το δεύτερο των αιτημάτων της, με το οποίο ζητούσε να υποχρεωθεί το Γραφείο να δεχθεί να δημοσιεύσει το αιτούμενο σήμα, τούτο δε σημειώθηκε από το Πρωτοδικείο στο πρακτικό της επ' ακροατηρίου συζητήσεως. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα προσκόμισε ορισμένα έγγραφα. Το Γραφείο δεν αντιτάχθηκε στην τοποθέτηση των εγγράφων αυτών στη δικογραφία.

Σκεπτικό

13 Η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους, αφορώντες, αντιστοίχως, παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

Επί του λόγου που αφορά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

14 Η προσφεύγουσα φρονεί, γενικώς, ότι αρκεί ένας μικρός βαθμός διακριτικού χαρακτήρα για να αποκλειστεί ο απόλυτος λόγος απαραδέκτου που διαλαμβάνεται

στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94. Συναφώς, αναφέρει τις σκέψεις 39 και 40 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 5ης Απριλίου 2001, Τ-87/00, Bank für Arbeit und Wirtschaft κατά ΓΕΕΑ (EASYBANK) (Συλλογή 2001, σ. II-1259).

15 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι το ακρωνύμιο BioID δεν είναι άμεσα περιγραφικό των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά έχει απλώς υποδηλωτικό χαρακτήρα. Επιπλέον, η προσφεύγουσα τονίζει ότι το επίμαχο ακρωνύμιο είναι μια επινοημένη λέξη, η οποία δεν περιλαμβάνεται στα λεξικά και δεν χρησιμοποιείται πραγματικά, παρά μόνον εκ μέρους της προσφεύγουσας και μόνον ως σήμα.

16 Συγκεκριμένα, κατά την προσφεύγουσα, ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία το στοιχείο «ID» θα έπρεπε να κατανοηθεί με την έννοια της «identification» (αναγνωρίσεως), το ακρωνύμιο BioID δεν αναφέρει με ποιον τρόπο πραγματοποιείται η αναγνώριση αυτή. Τούτο ισχύει, ανεξάρτητα από το σημασιολογικό περιεχόμενο που θα δοθεί στο στοιχείο «Bio» (το οποίο εκφράζει, ανάλογα με την περίπτωση, την ιδέα μιας σχέσης με τη ζωή γενικώς ή με την οργανική ζωή, ή την ιδέα μιας σχέσης με τη φύση). Στο πλαίσιο αυτό, η προσφεύγουσα τονίζει το γεγονός ότι τα οικεία προϊόντα και οι υπηρεσίες, που υπάγονται στον τομέα της πληροφορικής, δεν έχουν καμία σχέση με τη βιολογία, τη φύση ή την οργανική ζωή.

17 Όσον αφορά τη γραφική παράσταση του αιτουμένου σήματος, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η παράσταση έχει ένα τόσο ιδιαίτερο χαρακτήρα ώστε, από το γεγονός αυτό και μόνο, οι στοχευόμενοι εμπορικοί κύκλοι θα αντιληφθούν το αιτούμενο σήμα ως διακριτικό σημείο.

18 Επιπλέον, η προσφεύγουσα προβάλλει το γεγονός ότι το ακρωνύμιο BioID έχει καταχωριστεί στη Γερμανία ως λεκτικό σήμα για τα ακόλουθα προϊόντα και υπηρεσίες: «λογισμικά εγγεγραμμένα σε μέσα εγγραφής δεδομένων κάθε είδους· προϊόντα τυπογραφίας· τηλεπικοινωνίες· δημιουργία πληροφορικών προγραμμάτων».

Κατά την προσφεύγουσα όμως, το Γερμανικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Σημάτων εφαρμόζει αρκετά περιοριστικά τους λόγους απαραδέκτου που προκύπτουν από έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα.

19 Τέλος, η προσφεύγουσα αναφέρεται στις αποφάσεις του Γραφείου με τις οποίες αυτό δέχθηκε ότι μπορούν να καταχωριστούν άλλα λεκτικά σήματα περιέχοντα το πρόθεμα «bio», όπως είναι τα BIOWIRE, BIOTAG, BIOWATT, BIOSELECT, BIOPLOT, BIOSPRINT, BIOTECT, BIOSLIM, BIOPRIME και BIOSTAR. Κατά την προσφεύγουσα, οι αποφάσεις αυτές αφορούν σήματα παρεμφερή με το επίμαχο εν προκειμένω και συνιστούν συνεπώς ενδείξεις για να εκτιμηθεί η δυνατότητα καταχωρίσεως του σήματος αυτού.

20 Το Γραφείο φρονεί ότι έκαστο των στοιχείων από τα οποία συντίθεται το ακρωνύμιο BioID στερείται διακριτικού χαρακτήρα σε σχέση με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αναφέρονται στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος και ότι ο τρόπος με τον οποίο συνδυάζονται τα στοιχεία αυτά δεν μεταβάλλει την εκτίμηση αυτή. Συναφώς, το Γραφείο τονίζει ότι, δεδομένου ότι το σχετικό κοινό είναι ένα εξειδικευμένο αγγλόφωνο κοινό ή διαθέτον τουλάχιστον γνώσεις αγγλικής γλώσσας, το επίμαχο ακρωνύμιο θα γίνει αντιληπτό από το κοινό αυτό ως σημαίνον «biometric identification» (βιομετρική αναγνώριση) και, συνεπώς, ως ένδειξη αναφερόμενη στο είδος ή στον προορισμό αυτών των προϊόντων και των υπηρεσιών. Επιπλέον, το Γραφείο τονίζει ότι η έκφραση «biometric identification» χρησιμοποιείται πράγματι, από τους ανταγωνιστές της προσφεύγουσας, κατά τρόπο γενικό.

21 Όσον αφορά τη γραφική παράσταση του αιτουμένου σήματος, το Γραφείο τονίζει ότι η παράσταση αυτή χρησιμοποιεί μια ευρέως διαδεδομένη τυποποιημένη γραμματοσειρά, ήτοι τη γραμματοσειρά «arial». Επιπλέον, το Γραφείο εκθέτει ότι το γεγονός ότι εκάστη των δύο συλλαβών είναι γραμμένη με χαρακτήρες διαφορετικού πάχους δεν μπορεί να μεταβάλει την εκ μέρους του καταναλωτή συνολική αντίληψη του σημείου και ότι η χρησιμοποίηση κεφαλαίων στη δεύτερη συλλαβή απλώς ενισχύει τον περιγραφικό χαρακτήρα του σημείου, δεδομένου ότι το στοιχείο «ID», το οποίο χρησιμοποιείται γενικώς ως σύντμηση της λέξεως «identification», θα αναγνωριστεί ευθέως ως τέτοια σύντμηση. Επομένως, κατά το Γραφείο, η γραφική παράσταση του αιτουμένου σήματος δεν αλλοιώνει τον περιγραφικό χαρακτήρα του και δεν του προσδίδει, αυτή καθεαυτή, διακριτικό χαρακτήρα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

22 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση «τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα». Επιπλέον, το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94 ορίζει ότι «η παράγραφος 1 εφαρμόζεται ακόμη και αν οι λόγοι απαραδέκτου υφίστανται μόνο σε τμήμα της Κοινότητας».

23 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, τα σήματα τα οποία αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 είναι, μεταξύ άλλων, εκείνα τα οποία, από την άποψη του ενδιαφερομένου κοινού, χρησιμοποιούνται γενικώς στο εμπόριο, στο πλαίσιο της παρουσιάσεως των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών, ή ως προς τα οποία υφίστανται, τουλάχιστον, συγκεκριμένες ενδείξεις που να επιτρέπουν το συμπέρασμα ότι τα σήματα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατ' αυτόν τον τρόπο. Περαιτέρω, τα σήματα αυτά δεν παρέχουν τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να επαναλάβει μια εμπειρία αγοράς, αν αυτή αποδειχθεί θετική, ή να την αποφύγει, αν αποδειχθεί αρνητική, κατά την μετέπειτα κτήση των επίμαχων προϊόντων ή υπηρεσιών [βλ., στο πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-79/00, Rewe-Zentral κατά ΓΕΕΑ (LITE), Συλλογή 2002, σ. II-705, σκέψη 26].

24 Συνεπώς, ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος μπορεί να εκτιμηθεί μόνον, αφενός, σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία ζητείται η καταχώριση και, αφετέρου, σε σχέση με το πώς αντιλαμβάνεται το σήμα αυτό το ενδιαφερόμενο κοινό.

25 Όσον αφορά το ενδιαφερόμενο κοινό, το Γραφείο εξέθεσε στο υπόμνημα αντικρούσεως ότι πρόκειται για ένα κοινό «εξειδικευμένο και καλά πληροφορημένο σχετικά με τα προϊόντα που υφίστανται στην αγορά». Η προσφεύγουσα αμφισβήτησε τον ορισμό αυτό κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ισχυριζόμενη ότι οι χρήστες υπολογιστών και του Διαδικτύου γενικώς αποτελούν επίσης τμήμα του ενδιαφερομένου κοινού. Ενόψει των θέσεων αυτών και των φασμάτων των οικείων προϊόντων και υπηρεσιών, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι το ενδιαφερόμενο κοινό είναι εν πάση περιπτώσει ένα κοινό ενημερωμένο ως προς τον τομέα των επίμαχων προϊόντων και υπηρεσιών.

26 Όσον αφορά το αιτούμενο σήμα, πρέπει να τονιστεί εκ προοιμίου ότι το σήμα αυτό δεν περιέχει μόνον ένα λεκτικό στοιχείο, ήτοι το ακρωνύμιο BioID, αλλά και εικονιστικά στοιχεία τα οποία δεν έχουν, αυτά καθεαυτά, σημασιολογικό περιεχόμενο, ήτοι τα τυπογραφικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζει το ακρωνύμιο αυτό. Επιπλέον, περιέχει δύο γραφικά στοιχεία τοποθετημένα μετά το ακρωνύμιο BioID, ήτοι μια στιγμή (■) και ένα σημείο (®).

27 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 δεν διακρίνει μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών σημάτων. Τα κριτήρια εκτιμήσεως του διακριτικού χαρακτήρα των σημάτων που αποτελούνται από εικονιστικά στοιχεία ή από συνδυασμό λεκτικών και εικονιστικών στοιχείων δεν είναι συνεπώς διαφορετικά από εκείνα που εφαρμόζονται στις λοιπές κατηγορίες σημάτων. Επιπλέον, ένα σήμα που αποτελείται από διάφορα στοιχεία (στο εξής: σύνθετο σήμα) πρέπει, για την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα του, να εξετασθεί συνολικά. Ωστόσο, τούτο δεν είναι ασύμβατο προς μια διαδοχική εξέταση των διαφόρων στοιχείων από τα οποία αποτελείται το σήμα.

28 Πρώτον, όσον αφορά το ακρωνύμιο BioID, πρέπει να τονιστεί ότι το ακρωνύμιο αυτό αποτελείται από δύο στοιχεία («Bio» και «ID»). Στην αγγλική γλώσσα, το στοιχείο «ID» αποτελεί τρέχουσα σύντμηση του ουσιαστικού (identification), όπως το κατέδειξε το τμήμα προσφυγών στη σκέψη 16 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Όσον αφορά το πρόθεμα «Bio», τούτο μπορεί να αποτελεί είτε τη σύντμηση ενός επιθέτου [«biological» (βιολογικό), «biometrical» (βιομετρικό)] είτε τη σύντμηση ενός ουσιαστικού [«biology» (βιολογία)]. Επομένως, δεδομένου ότι το ακρωνύμιο BioID αποτελείται από συντμήσεις που ανήκουν στο λεξιλόγιο της γλώσσας αναφοράς δεν αφίσταται των λεξιλογικών κανόνων της γλώσσας αυτής και, συνεπώς, δεν είναι ασύνηθες στη δομή της.

29 Επιπλέον, πρέπει να αναφερθεί ότι, ενόψει των προϊόντων και των υπηρεσιών που διαλαμβάνονται στην αίτηση σήματος, το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το ακρωνύμιο BioID υπό την έννοια του «biometrical identification» (βιομετρική αναγνώριση). Συναφώς, δεν είναι λυσιτελείς οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι το στοιχείο «Bio», υπό τις διάφορες σημασίες του, αφορά την έννοια της ζωής και όχι τα επίμαχα προϊόντα και υπηρεσίες.

30 Όσον αφορά, κατ' αρχάς, τα προϊόντα που υπάγονται στις κατηγορίες που αποκαλούνται «λογισμικό και υλισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς και μέρη αυτών, οπτικές, ακουστικές και ηλεκτρονικές συσκευές και μέρη αυτών, όλα τα προαναφερθέντα είδη ειδικότερα σε σχέση με τον έλεγχο της δικαιοδοσίας πρόσβασης για την επικοινωνία μεταξύ ηλεκτρονικών υπολογιστών καθώς και για την αναγνώριση ή την επαλήθευση έμβιων οργανισμών, με υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσει ενός ή περισσότερων ειδικών βιομετρικών χαρακτηριστικών» (κλάση 9), πρέπει να τονιστεί ότι η βιομετρική αναγνώριση εμβίων όντων συνεπάγεται, ή μάλλον απαιτεί, τη χρησιμοποίησή τους. Ειδικότερα, η βιομετρική αναγνώριση συνιστά μια τεχνική λειτουργία των προϊόντων αυτών, μεταξύ άλλων βεβαίως, και όχι μόνον ένα τομέα εφαρμογής. Περαιτέρω, η αίτηση καταχωρίσεως του σήματος αναφέρει ρητώς, αν και ενδεικτικώς, τη χρησιμοποίηση των προϊόντων αυτών στο πλαίσιο μεθόδων στηριζομένων στη βιομετρική αναγνώριση. Επομένως, από την άποψη του ενδιαφερομένου κοινού, το ακρωνύμιο BioID γίνεται αντιληπτό ως δυνάμενο να είναι κοινής χρήσεως στο εμπόριο, για την παρουσίαση των προϊόντων αυτών.

31 Εν συνεχεία, όσον αφορά τις υπηρεσίες που υπάγονται στην κατηγορία η οποία ορίζεται ως «υπηρεσίες ασφαλείας σχετικά με την επικοινωνία υπολογιστών, την πρόσβαση σε τράπεζες δεδομένων, την ηλεκτρονική διεκπεραίωση πληρωμών, τον επανέλεγχο δικαιοδοσίας πρόσβασης, καθώς και την αναγνώριση ή την επαλήθευση έμβιων οργανισμών, με υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσει ενός ή περισσότερων ειδικών βιομετρικών χαρακτηριστικών» (κλάση 38) και «τεχνική ανάπτυξη συστημάτων για τον έλεγχο της δικαιοδοσίας πρόσβασης, για την επικοινωνία μεταξύ των ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς και συστημάτων για την αναγνώριση ή την επαλήθευση έμβιων οργανισμών, με υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσει ενός ή περισσότερων ειδικών βιομετρικών χαρακτηριστικών» (κλάση 42), πρέπει να τονιστεί ότι, στον βαθμό που οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται μέσω βιομετρικής αναγνωρίσεως ή αφορούν την ανάπτυξη συστημάτων για τέτοιες αναγνωρίσεις, το ακρωνύμιο BioID αφορά ευθέως μια από τις ιδιότητές τους, η οποία μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά την επιλογή τέτοιων υπηρεσιών εκ μέρους του ενδιαφερομένου κοινού. Συνεπώς, από την άποψη του κοινού αυτού, το ακρωνύμιο BioID γίνεται επίσης αντιληπτό ως δυνάμενο να είναι κοινής χρήσεως, στο εμπόριο, για την παρουσίαση των υπηρεσιών αυτών.

32 Όσον αφορά, τέλος, τις υπηρεσίες που υπάγονται στις κατηγορίες οι οποίες αποκαλούνται «υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών» (κλάση 38) και «διάθεση λογισμικού μέσω του Διαδικτύου (Internet), και άλλων δικτύων επικοινωνίας, επί γραμμής συντήρηση

προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, προγραμματισμός ηλεκτρονικών υπολογιστών, όλες οι προαναφερθείσες υπηρεσίες ειδικότερα σε σχέση με τον έλεγχο της δικαιοδοσίας πρόσβασης, με την επικοινωνία μεταξύ ηλεκτρονικών υπολογιστών καθώς και για την αναγνώριση ή την επαλήθευση έμβιων οργανισμών, με υποστήριξη ηλεκτρονικών υπολογιστών, βάσει ενός ή περισσότερων ειδικών βιομετρικών χαρακτηριστικών» (κλάση 42), πρέπει να τονιστεί ότι οι υπηρεσίες αυτές παρουσιάζουν στενό λειτουργικό σύνδεσμο με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αναφέρονται στις σκέψεις 30 και 31 ανωτέρω. Επιπλέον, όσον αφορά τις κατηγορίες υπηρεσιών που υπάγονται στην κλάση 42, η αίτηση καταχωρίσεως του σήματος αναφέρει ρητώς, αν και ενδεικτικώς, ότι οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται στο πλαίσιο μεθόδων στηριζομένων στη βιομετρική αναγνώριση. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι το ακρωνύμιο BioID μπορεί επίσης να είναι κοινής χρήσεως στο εμπόριο για την παρουσίαση των υπηρεσιών αυτών.

33 Περαιτέρω, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το ακρωνύμιο BioID δεν μπορεί να είναι κοινής χρήσεως στο εμπόριο για την παρουσίαση όλων των προϊόντων ή υπηρεσιών που υπάγονται στις κατηγορίες οι οποίες διαλαμβάνονται στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος, πρέπει να τονιστεί ότι η προσφεύγουσα ζήτησε την καταχώριση του επίμαχου ακρωνυμίου για το σύνολο των κατηγοριών αυτών, χωρίς να διακρίνει μεταξύ των διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών που υπάγονται σ' αυτές. Επομένως, πρέπει να επικυρωθεί η εκτίμηση του τμήματος προσφυγών, καθόσον αφορά τις κατηγορίες αυτές προϊόντων και υπηρεσιών στο σύνολό τους [βλ., στο πνεύμα αυτό, απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουνίου 2001, T-359/99, DKV κατά ΓΕΕΑ (EuroHealth) (Συλλογή 2001, σ. II-1645, σκέψη 33).

34 Επομένως, δεδομένου ότι το ακρωνύμιο BioID μπορεί, από την άποψη του ενδιαφερομένου κοινού, να είναι κοινής χρήσεως στο εμπόριο για την παρουσίαση των προϊόντων και υπηρεσιών που υπάγονται στις κατηγορίες οι οποίες διαλαμβάνονται στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος, το εν λόγω ακρωνύμιο στερείται διακριτικού χαρακτήρα όσον αφορά αυτές τις κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών.

35 Δεύτερον, όσον αφορά το εικονιστικό σημείο που αποτελείται από τα τυπογραφικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζει το ακρωνύμιο BioID (χαρακτήρες σε γραμματοσειρά «arial», διαφορά πάχους των χαρακτήρων για εκάστη των δύο συλλαβών «Bio» και «ID»), προκύπτει εμμέσως από τη σκέψη 21 της προσβαλλομένης απο-

φάσεως ότι το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι ένα σύνθετο σήμα στερείται διακριτικού χαρακτήρα εφόσον το λεκτικό στοιχείο είναι περιγραφικό για τα οικεία προϊόντα ή υπηρεσίες και εφόσον το σχετικό βάρος των εικονιστικών στοιχείων είναι «αμελητέο» σε σχέση με εκείνο του λεκτικού αυτού στοιχείου.

36 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι η έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα ενός συνθέτου σήματος δεν μπορεί να καθοριστεί με βάση το σχετικό βάρος ορισμένων από τα στοιχεία που το αποτελούν, σε σχέση με εκείνο ορισμένων άλλων στοιχείων του σήματος αυτού, των οποίων η έλλειψη διακριτικού χαρακτήρα είναι αποδεδειγμένη. Συγκεκριμένα, ένα σύνθετο σήμα δεν μπορεί να εμπίπτει στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 οσάκις ένα μόνο από τα στοιχεία από τα οποία αποτελείται είναι διακριτικό σε σχέση με τα οικεία προϊόντα ή υπηρεσίες. Τούτο όμως μπορεί να συμβαίνει, ακόμα και αν το μοναδικό διακριτικό στοιχείο του συνθέτου σήματος δεν είναι δεσπόζον σε σχέση με τα λοιπά στοιχεία που αποτελούν το σήμα αυτό. Συνεπώς, δεν είναι επιτρεπτό να μη λαμβάνεται υπόψη, για την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, ένα στοιχείο ενός συνθέτου σήματος. Κατά συνέπεια, τα όργανα του Γραφείου δεν μπορούν να παραλείψουν την εξέταση ορισμένων στοιχείων ενός συνθέτου σήματος με το αιτιολογικό ότι το βάρος τους είναι αμελητέο σε σχέση με εκείνο άλλων στοιχείων. Αντιθέτως, ο διακριτικός χαρακτήρας ενός συνθέτου σήματος πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένων υπόψη όλων των στοιχείων που το αποτελούν.

37 Επομένως, πρέπει εν προκειμένω να εξεταστεί το ζήτημα αν τα εικονιστικά στοιχεία που αποτελούνται από τα τυπογραφικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζει το ακρωνύμιο BioID στερούνται διακριτικού χαρακτήρα όσον αφορά τις οικείες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών. Συναφώς, από το υπόμνημα αντικρούσεως του Γραφείου, καθώς και από τις απαντήσεις που αυτό έδωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση στις σχετικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, προκύπτει ότι οι χαρακτήρες σε γραμματοσειρά «arial», καθώς και οι χαρακτήρες διαφορετικού πάχους, είναι κοινής χρήσεως στο εμπόριο για την παρουσίαση κάθε είδους προϊόντων και υπηρεσιών. Τα εν λόγω εικονιστικά στοιχεία μπορούν συνεπώς να χρησιμοποιηθούν κατά τον τρόπο αυτό και όσον αφορά τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που διαλαμβάνονται στην παρούσα αίτηση καταχωρίσεως σήματος. Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι αλυσιτελής ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, τον οποίο προέβαλε κατά

την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι, λόγω της παρουσίας των στοιχείων αυτών, το ενδιαφερόμενο κοινό θα ερμηνεύσει το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση ως ένδειξη προελεύσεως. Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα εικονιστικά στοιχεία που αποτελούνται από τα τυπογραφικά χαρακτηριστικά τα οποία παρουσιάζει το ακρωνύμιο BioID στερούνται διακριτικού χαρακτήρα όσον αφορά τα επίμαχα προϊόντα και υπηρεσίες.

38 Όσον αφορά τη στιγμή (■), η προσφεύγουσα δήλωσε η ίδια κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι το στοιχείο αυτό είναι κοινής χρήσεως ως τελευταίο μεταξύ περισσοτέρων στοιχείων ενός λεκτικού σήματος, και σημαίνει ότι πρόκειται για σύντμηση.

39 Όσον αφορά, τέλος, το σημείο (®) ορθώς το Γραφείο δήλωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι η λειτουργία του σημείου αυτού περιορίζεται στην ένδειξη ότι πρόκειται για σήμα το οποίο έχει καταχωριστεί για μια συγκεκριμένη επικράτεια και ότι, ελλείψει μιας τέτοιας καταχωρίσεως, η χρησιμοποίηση αυτού του γραφικού στοιχείου θα μπορούσε να δημιουργήσει εσφαλμένη εντύπωση στο κοινό. Περαιτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το στοιχείο αυτό, σε συνδυασμό με ένα ή περισσότερα άλλα σημεία, είναι κοινής χρήσεως στο εμπόριο κατά την παρουσίαση κάθε είδους προϊόντων και υπηρεσιών.

40 Επομένως, τα γραφικά στοιχεία που διαλαμβάνονται στις σκέψεις 38 και 39 ανωτέρω μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο εμπόριο για την παρουσίαση των προϊόντων και των υπηρεσιών που διαλαμβάνονται στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος και, συνεπώς, στερούνται διακριτικού χαρακτήρα όσον αφορά τα εν λόγω προϊόντα και υπηρεσίες.

41 Επομένως, το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση αποτελείται από συνδυασμό στοιχείων έκαστο των οποίων, δεδομένου ότι μπορεί να είναι κοινής χρήσεως στο εμπόριο για την παρουσίαση των προϊόντων και των υπηρεσιών που υπάγονται στις κατηγορίες οι οποίες διαλαμβάνονται στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος, στερείται διακριτικού χαρακτήρα σε σχέση με τα εν λόγω προϊόντα και υπηρεσίες.

42 Επιπλέον, από τη νομολογία προκύπτει ότι από το γεγονός ότι ένα σύνθετο σήμα αποτελείται από στοιχεία στερούμενα διακριτικού χαρακτήρα σε σχέση με τα οικεία προϊόντα ή υπηρεσίες μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το σήμα αυτό, θεωρούμενο συνολικά, μπορεί επίσης να είναι κοινής χρήσεως στο εμπόριο για την παρουσίαση αυτών των προϊόντων ή υπηρεσιών. Ένα τέτοιο συμπέρασμα δεν μπορεί να αναιρεθεί παρά μόνο στην περίπτωση κατά την οποία από συγκεκριμένες ενδείξεις, όπως είναι, μεταξύ άλλων, ο τρόπος κατά τον οποίο έχουν συνδυαστεί τα διάφορα στοιχεία, θα προέκυπτε ότι το σύνθετο σήμα, θεωρούμενο συνολικά, παριστάνει περισσότερα πράγματα απ' ό,τι το άθροισμα των στοιχείων από τα οποία αποτελείται (βλ., στο πνεύμα αυτό, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Ruiz-Jarabo Colomer της 31ης Ιανουαρίου 2002 στην υπόθεση C-363/99, Koninklijke KPN Nederland και PTT Nederland, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον του Δικαστηρίου, σημείο 65).

43 Εν προκειμένω, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, δεν προκύπτει ότι υφίστανται τέτοιες ενδείξεις. Συγκεκριμένα, η δομή του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση, η οποία χαρακτηρίζεται βασικά από τον συνδυασμό ενός περιγραφικού ακρωνυμίου με, αφενός, τα τυπογραφικά χαρακτηριστικά που περιγράφησαν στη σκέψη 37 ανωτέρω και, αφετέρου, τα γραφικά στοιχεία που αναφέρθηκαν στις σκέψεις 38 και 39 ανωτέρω, δεν επιτρέπει τον αποκλεισμό του συμπεράσματος ότι το σήμα, θεωρούμενο συνολικά, μπορεί να είναι κοινής χρήσεως στο εμπόριο για την παρουσίαση των προϊόντων και των υπηρεσιών που υπάγονται στις κατηγορίες οι οποίες διαλαμβάνονται στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος.

44 Επομένως, το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση στερείται διακριτικού χαρακτήρα σε σχέση με τις οικείες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών.

45 Η προσφεύγουσα επικαλέστηκε, με την προσφυγή της, την καταχώριση του λεκτικού σήματος Bioid στη Γερμανία, καθώς και, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, την καταχώριση στις Ηνωμένες Πολιτείες ενός εικονιστικού σήματος πανομοιότυπου με το επίμαχο στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης σήμα. Συναφώς, από τη νομολογία προκύπτει ότι το κοινοτικό καθεστώς των σημάτων είναι ένα αυτοτελές σύστημα, το οποίο αποτελείται από σύνολο κανόνων και επιδιώκει σκοπούς που προσιδιάζουν σ' αυτό, δεδομένου δε ότι η εφαρμογή του είναι ανεξάρτητη από κάθε εθνικό σύστημα [απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου 2000, T-32/00, Messe München

κατά ΓΕΕΑ (electronica) (Συλλογή 2000, σ. II-3829, σκέψη 47)]. Συνεπώς, η δυνατότητα καταχωρίσεως ενός σημείου ως κοινοτικού σήματος πρέπει να εκτιμάται μόνο βάσει της σχετικής κοινοτικής ρυθμίσεως. Το Γραφείο και, ενδεχομένως, ο κοινοτικός δικαστής δεν δεσμεύονται από απόφαση εκδοθείσα σε επίπεδο κράτους μέλους ή τρίτης χώρας, με την οποία γίνεται δεκτή η δυνατότητα καταχωρίσεως αυτού του ίδιου σημείου ως εθνικού σήματος. Τούτο ισχύει ακόμη και όταν μια τέτοια απόφαση έχει ληφθεί κατ' εφαρμογήν εθνικής νομοθεσίας εναρμονισμένης βάσει της οδηγίας 89/104.

46 Επομένως, είναι αλυσιτελή τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αφορούν την ύπαρξη και μόνο των καταχωρίσεων στη Γερμανία και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Κατά τα λοιπά, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε κανένα ουσιώδες επιχείρημα που θα μπορούσε να συναχθεί από αυτές τις εθνικές αποφάσεις και να προβληθεί προς στήριξη του λόγου ακυρώσεως.

47 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με τις αποφάσεις των τμημάτων προσφυγών που δέχονται τη δυνατότητα καταχωρίσεως άλλων σημάτων περιεχόντων το στοιχείο «Bio», πρέπει να παρατηρηθεί ότι πραγματικοί ή νομικοί λόγοι περιεχόμενοι σε προηγούμενη απόφαση μπορούν, βεβαίως, να αποτελέσουν επιχειρήματα προς στήριξη λόγου αφορώντος παράβαση διατάξεως του κανονισμού 40/94. Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι εν προκειμένω η προσφεύγουσα δεν επικαλέστηκε, σε σχέση με τις αποφάσεις αυτές, λόγους περιεχομένους στις εν λόγω αποφάσεις οι οποίοι θα μπορούσαν να θέσουν εν αμφιβόλω την εκτίμηση που διατυπώθηκε ανωτέρω όσον αφορά τον διακριτικό χαρακτήρα του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση.

48 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα επικαλέστηκε επιπλέον την εκ μέρους του Γραφείου καταχώριση του λεκτικού σήματος «Bioid» για τις κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που αποκαλούνται «προϊόντα τυπογραφίας», «τηλεπικοινωνίες» και «προγραμματισμός για υπολογιστές». Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, αντίθετα προς όσα φαίνεται να ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, το επίμαχο εν προκειμένω εικονιστικό σήμα και το λεκτικό σήμα «Bioid» δεν είναι ισοδύναμα και ότι, όπως ορθώς τόνισε το Γραφείο, το γεγονός, μεταξύ άλλων, ότι στο λεκτικό σήμα «Bioid» τα γράμματα «id» είναι γραμμένα με πεζά στοιχεία μπορεί να διαφοροποιήσει το εν λόγω σήμα, όσον αφορά το σημασιολογικό περιεχόμενό του, από το ακρωνύμιο «BioID», όπως τούτο εμφαίνεται στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος.

49 Επομένως, ο λόγος που αφορά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 πρέπει να απορριφθεί όσον αφορά όλες τις κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που διαλαμβάνονται στην αίτηση καταχωρίσεως του σήματος.

50 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η εξέταση του λόγου που αφορά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94. Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, αρκεί να έχει εφαρμογή ένας από τους απόλυτους λόγους απαραδέκτου ώστε το σημείο να μην μπορεί να καταχωριστεί ως κοινοτικό σήμα [απόφαση του Πρωτοδικείου της 31ης Ιανουαρίου 2001, Τ-24/00, Sunrider κατά ΓΕΕΑ (VITALITE) (Συλλογή 2001, σ. II-449, σκέψη 28)].

51 Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

52 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Γραφείο, σύμφωνα με τα αιτήματα του τελευταίου αυτού.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Moura Ramos Pirrung Meij

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Δεκεμβρίου 2002.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

R. M. Moura Ramos